

Verslag excursie Schiermonnikoog zaterdag 18 juli 2015 Gerard Bergsma

Precies op deze dag is het mooi (maar fris) weer tijdens een aaneenschakeling van slechte dagen met regen. We hebben geluk. Vanaf 9.00 uur verzamelen we ons voor het kantoor van de veerboot in Lauwersoog. Er blijken 14 deelnemers aan deze excursie te zijn. De bootreis naar Schiermonnikoog verloopt prettig onder het genot van een kopje koffie. Na aankomst op het eiland regelen we allemaal een huurfiets en gaan op pad langs de dijk in westelijke richting. Het waait keihard en we tornen op deze eerste etappe tegen de wind in. Onze eerste stop is bij de jachthaven waar we in de luwte van een dijk de volgende vlindersoorten waarnemen > Atalanta (1 ex.), Bruin zandoogje (5 ex.), Hooibeestje (1 ex.), Zwartsprietdikkopje (2 ex.), Duinparelmoervlinder (1 ex.), Klein koolwitje (1 ex.), Kleine vos (1 ex.), Gamma-uil (*Autographa gamma*), Stompvleugelgrasuil (*Mythimna impura*), Maïsboorder (*Ostrinia nubilalis*).

We fietsen verder langs de zuidwestkant van het eiland en volgen daarbij het heuvelachtige fietspad naar de westpunt. Onderweg stappen we hier en daar af om de omgeving af te speuren naar vlinders. Ook in dit deel is de vlinderoogst groot en lijkt veelal op die van het vorige kilometerhok. Hier treffen we ook de eerste rupsen van de Sint-jacobsvlinder (*Tyria jacobaeae*) aan (10 ex.), maar ook de Bruine grijsbandspanner (*Cabera exanthemata*), de Gewone bandspanner (*Epirrhoe alternata*) en een exemplaar van de Purpermot (*Pyrausta purpuralis*).

Na de bocht aan de westpunt van Schiermonnikoog vervolgen we het fietspad in oostelijke richting en hebben nu uiteraard de wind mee en dat is best wel fijn, want het rijdt gemakkelijker; tevens voelt het door het ontbreken van de harde wind in je gezicht ook meteen warmer aan. In de opvolgende kilometerhokken in de Westerduinen, langs het strandhotel, via de Noorderduinen naar de Oosterduinen zien we al fietsend en tijdens enkele stops weer de gebruikelijke dagvlinders, maar nu meer Duinparelmoervlinders, twee Kleine vuurvlinder plus een ei-afzettende Kolibrievlinder (*Macroglossum stellatarum*). Het eitje wordt zo goed mogelijk gefotografeerd.

Ergens langs het fietspad in de Oosterduinen houden we onze etenspauze en genieten in de luwte van een duin van de aangename zonnewarmte. In de directe omgeving noteren we nog een aantal dagvlinders. Luut de Zee had gelezen, dat het Bruin blauwtje (*Aricia agestis*) in de Oosterduinen moest voorkomen. Met dit gegeven in ons achterhoofd besluiten we op een geschikte plek

verderop in dit gebied te onderzoeken of dit geluk ons ook ten deel mag vallen en waarachtig lukt het Siep Sinnema om een zeer gaaf exemplaar van het Bruin

blauwtje (een mannetje) te vangen. **Foto: zie blzd. 17.** Het arme insect wordt vervolgens plat gefotografeerd wat hij gelukkig vrij gewillig ondergaat. Na circa 10 minuten poseren, heeft hij er genoeg van en ‘poetst de plaat’. Opgetogen vervolgen we onze tocht en rijden via de Reddingsweg naar het dorp om bij ijssalon ‘Ambrosijn’ onze (bij de fietsverhuur ontvangen) bonnen in te wisselen voor het ‘nectar van de goden’, oftewel genieten van een aantal hemelse smaken ijs. Na de ijspauze fietsen we via het Scheepstrapad weer naar de duinen. Aan de westkant van het Scheepstrapad ligt een mooi natuurgebied waar we een wandeling maken en een paartje Duinparelmoervlinders kunnen fotograferen. **Foto: zie blzd. 17.** Daar treffen we ook de Weegbreemot (*Pyrausta despicata*) en de Prachtmot (*Oncocera semirubella*) aan. In de Noorderduinen aangekomen, bezoeken we nog een prachtige natuurplek waar o.a. Parnassia (*Parnassia palustris*) en de Moeraswespenorchis (*Epipactis palustris*) in bloei staat.

Via de Badweg terug naar het dorp. We hebben inmiddels trek gekregen in een warme hap en belanden na een omzwerving bij een prima snackbar. Het is er druk, maar na een tijdje heeft iedereen het bestelde eten en drinken en kunnen we op het terras bijkomen van deze schitterende dag. De fietstocht naar de boot verloopt voorspoedig (voor de wind) en in de vooravond varen we (nog steeds in de zon) terug naar het vasteland.

Dagvlinders:

Zwartspriddikkopje (*Thymelicus lineola*)
 Citroenvlinder (*Gonepteryx rhamni*)
 Groot koolwitje (*Pieris brassicae*)
 Klein koolwitje (*Pieris rapae*)
 Kleine vuurvlinder (*Lycaena phlaeas*)
 Bruin blauwtje (*Aricia agestis*)
 Kleine vos (*Aglais urticae*)
 Atalanta (*Vanessa atalanta*)
 Duinparelmoervlinder (*Argynnis niobe*)
 Bruin zandoogje (*Maniola jurtina*)
 Hooibeestje (*Coenonympha pamphilus*)

Nachtvlinders:

Gamma-uil (*Autographa gamma*)
 Kolibrievlinder (*Macroglossum stellatarum*)
 Sint-jansvlinder (*Zygaena filipendulae*)
 Sint-jacobsvlinder (*Tyria jacobaeae*) - Rupsen
 Gewone bandspanner (*Epirrhoe alternata*)
 Stompvleugelgrasuil (*Mythimna impura*)
 Maïsboorder (*Ostrinia nubilalis*).
 Bruine grijsbandspanner (*Cabera exanthemata*)
 Purpermot (*Pyrausta purpuralis*)
 Weegbreemot (*Pyrausta despicata*)
 Prachtmot (*Oncocera semirubella*)

Verslag middagexcursie soortendag FFF It Bûtenfjild Gerard Bergsma

Op zaterdag 15 augustus hadden we oorspronkelijk een excursie naar De Deelen gepland, maar een uitnodiging van de Fryske Feriening foar Fjildbiology (FFF) aan de Vlinderwerkgroep om deel te nemen aan de FFF-soortendag in It Bûtenfjild deed ons besluiten hierop in te gaan. Dit gebied ligt grofweg tussen Molenend (west), Hardegarijp (zuid), Veenwouden (zuidoost), De Valom (oost) en Broeksterwoude (noordoost) en bestaat uit een aaneenschakeling van gebieden zoals het Ottema Wiersma reservaat, Sippenfennen, Amelannen, Klyndobbe en Houtwiel. De verzamelplaats is de werkschuur van Staatsbosbeheer bij het ‘Goddeloos Tolhuis’ aan de Valomstervaart linksonder Broeksterwoude. Het is er

Bruin blauwtje (*Aricia agestis*)
Schiermonnikoog, 18 juli 2015
Foto's: S.Sinnema)
Zie blzd. 14.

Duinparelmoervlinder
(*Argynnis niobe*),
copula
Schiermonnikoog,
18 juli 2015
(Foto: S.Sinnema)
Zie blzd. 14.